

**TILAPÄISIÄ LIIKENNEJÄRJESTELYJÄ VAATIVIEN LUPIEN
KÄSITTELY SÄHKÖISESSÄ ASIOINTIPALVELUSSA**

Vantaan kaupunki

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Riihimäki, Liikenneala

hyväksymislukukausi, 2017

Juha Koskela

Liikenneala
Riihimäki

Tekijä	Juha Koskela	Vuosi 2017
Työn nimi	Tilapäisiä liikennejärjestelyjä vaativien lupien käsittely sähköisessä asiointipalvelussa	
Työn ohjaajat	Rami Tervo, Jukka Anttila	

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä käsitellään Vantaan kaupungin katualueiden lupakäsittelyn nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Katualueiden lupakäsittely on osa Vantaan kaupungin kadunpitoa, joka kuuluu Vantaan kuntatekniikan keskuksen. Kuntatekniikan keskus on osa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa. Toimeksiantajana oli Vantaan kaupunki ja työn ohjaajana kaupungilta oli katuvalvontapäällikkö Jukka Anttila. Ohjaavana opettajana toimi Hämeen ammattikorkeakoulun liikennealan lehtori Rami Tervo.

Vantaan kaupunki on ottanut vuonna 2014 käyttöön lupien sähköisen asiointipalvelun, Lupapiste, jonka puutteena on ollut taustajärjestelmän puuttuminen. Vuodesta 2015 on ollut käynnissä MATTI-taustajärjestelmähanke, joka tulee ratkaisemaan tämän puutteen. Työn tavoitteena oli käydä läpi Vantaan katualueiden sähköisen lupakäsittelyn tämän hetkinen prosessi luvan hakijan ja luvan käsittelijän näkökulmista, sekä tulevan MATTI-järjestelmän sisältöä ja tavoitteita. Osana työtä oli myös yhteistyön ja ilmoitusmenettelyn kehittäminen kolmansien osapuolien kanssa, joille Vantaan katualueille myönnettävistä luvista ilmoitetaan tällä hetkellä tai tulisi ilmoittaa tulevaisuudessa.

Johtopäätöksensä työstä voidaan sanoa, että Lupapiste-palvelu on osoittautunut suureksi avuksi lupien käsittelyssä ja tuleva MATTI-järjestelmä tulee edistämään lupien käsittelyn sujuvuutta huomattavasti entisestään. Ilmoitusmenettely kolmansille osapuolille on toiminut kohtalaisesti, mutta kehitettävää on vielä.

Avainsanat Sähköinen asiointi, lupa, taustajärjestelmä

Sivut 29 sivua

Traffic and transport management
Riihimäki

Author	Juha Koskela	Year 2017
Subject	The process of handling permits that require temporary traffic arrangements in the electronic service system	
Supervisors	Rami Tervo, Jukka Anttila	

ABSTRACT

This thesis deals with the current state of the permitting process of Vantaa city street areas and its' future prospects. The Permitting of Street Areas Office is part of Vantaa City's Street Management Department, which is part of the Vantaa Public Utility Services Center. The Public Utility Services Center is part of the Land use, Building and the Environmental department. The thesis was commissioned by the City of Vantaa and the supervisor was the street supervision chief Jukka Anttila and the supervisor from Häme University of Applied Sciences was lecturer Rami Tervo.

The City of Vantaa has introduced an online e-permit service "Lupapiste" in 2014, which has been lacking a back-up system. A MATTI back-up system project has been underway since 2015, which will solve this problem. The aim of the thesis was to examine the current process of electronic permitting in Vantaa street areas from the viewpoints of the applicant and the licensor, as well as the content and goals of the future MATTI project. Part of the work was the development of cooperation and notification procedures with third parties for which Vantaa street area permits are currently notified to or should be in the future.

As a conclusion, we can say that the Lupapiste service has proven to be a great help in handling of the permits and the future MATTI system will considerably further advance the permitting process. The notification procedure for third parties has worked fairly, but it is still to be developed in the future.

Keywords Electronic permit service, Back-up system

Pages 29 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	LUVANHAUN PROSESSIKUVAUS.....	2
2.1	Luvanhakijan toiminta.....	2
2.1.1	Rekisteröityminen	2
2.1.2	Hakemuksen tekeminen.....	2
2.1.3	Liitteiden lisääminen	3
2.1.3.1.	Suunnitelmakartta.....	4
2.1.3.2.	Johtokartta	4
2.1.3.3.	Tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma	4
2.1.3.4.	Valtakirja	5
2.1.3.5.	Pätevyystodistus	5
2.2	Lupakäsittelijän toiminta.....	6
2.2.1	Hakemuksen tarkistus	6
2.2.2	Päätöksen valmistelu.....	7
2.2.2.1.	Lupaehdot	7
2.2.2.2.	Vaatimukset	8
2.2.2.3.	Liitteet	8
2.2.2.4.	Merkinnät ja valtuutukset.....	8
2.2.3	Hakemuksen siirtäminen eteenpäin.....	9
2.2.4	Toiminta hakemuksen ollessa puutteellinen	10
2.2.5	Poikkeustapaukset.....	10
2.3	Lupatyypit.....	11
2.3.1	Kaivuluvat	11
2.3.2	Yleisten alueiden käyttöluvut	12
2.3.3	Mainosluvut	13
2.3.4	Tilapäinen liikennejärjestelylupa.....	14
2.3.5	Tapahtuman järjestämislupa.....	15
2.3.6	Sijoitusluvut	15
2.3.7	Jatkolupa.....	16
2.4	Lupakäsittelijän työkalut	16
2.4.1	Vampatti-kartat	17
2.4.2	ProjectWise.....	18
2.4.3	Asta	19
2.4.4	Office 365	19
2.5	Toiminnan kehittäminen.....	20
3	LUVISTA ILMOITTAMINEN KOLMANSILLE OSAPUOLILLE JA LAUSUNTOJEN PYYTÄMINEN	20
3.1	Nykytilanne.....	20
3.1.1	HSL	21
3.1.2	Pysäköinninvalvonta.....	22
3.1.3	Liikennesuunnittelu	22
3.2	Käytäntöjen päivitys.....	22
3.2.1	Poliisi.....	22

3.2.2	Liikenteenhallintakeskus	22
3.2.3	ELY-keskus	23
4	MATTI-JÄRJESTELMÄ	23
4.1	Sisältö	23
4.2	Hankkeen organisaatio.....	25
4.3	Tavoitteet	26
4.4	Aikataulu	27
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	28
	LÄHTEET.....	29

LYHENTEET JA TERMIT

ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HSL

Helsingin seudun liikenne

HSY

Helsingin seudun ympäristöpalvelut

MATTI

Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä, Maankäytön uusi taustajärjestelmä

1 JOHDANTO

Vantaan kaupungin katualueiden lupakäsittelyssä käsitellään ja tehdään tilapäisiä lupia kaupungin hallinnoimille yleisille katualueille. Tällaisia lupia ovat esimerkiksi kaivu-, katualueen vuokraus- ja tilapäinen liikennejärjestelylupa. Vuonna 2016 yleisille alueille tehtiin noin 1850 kappaletta lupahakemuksia, joista noin 900 kappaletta oli kaivulupia. Sijoituslupia haettiin noin 430 kappaletta ja loput jakautuivat melko tasaisesti muiden lupatyyppeiden kesken. (Horstia 2017)

Vantaan kaupungin maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla on otettu vuonna 2014 käyttöön Lupapiste-palvelu, joka on sähköinen luvanhakujärjestelmä. Lupapisteen käyttöönotto on nopeuttanut ja helpottanut huomattavasti niin luvan haku-, kuin käsittelyprosessia. Lupapiste on edelleen melko tuore palvelu ja sen käytön toimintaperiaatteet muokautuvat edelleen jonkin verran.

Tässä työssä on kolme osiota, joista ensimmäinen on luvanhaun prosessikuvaus, jossa käsitellään luvan hakijan ja käsittelijän toimintaa luvanhakuprosessin aikana. Osiossa on eritelty myös eri lupatyypit, joita Vantaan kaupungin kadunpidon lupakäsittelyssä käsitellään, sekä lupakäsittelijän tärkeimpiä työkaluja, joista suurinta osaa käsittelijät käyttävät päivittäin.

Toisena osiona on luvista ilmoittaminen kolmansille osapuolille ja lausuntojen pyytäminen lupiin. Tässä luvussa käydään läpi ilmoitusmenettelyn tila ennen tätä työtä, sekä työn myötä tehtyjä päivityksiä, joiden mukaan jatkossa toimitaan. Katualueiden lupakäsittelyyn tulee usein lupia, joiden alue ulottuu jonkun muun, kuin kadunpidon hallinnoimalle alueelle, tai joissa luvan työ vaikuttaa muiden toimijoiden toimintaan. Tästä syystä on tärkeää, että kolmansiin osapuoliin ollaan tiiviisti yhteydessä ja mahdollisia yhteyskanavia pidetään yllä mahdollisimman hyvin.

Kolmannessa osiossa käsitellään Vantaan kaupungin tulevaa taustajärjestelmää, joka on ollut työn alla vuodesta 2015 asti ja tulee olemaan kokonaisuudessaan käytössä vuonna 2019. Hanke kulki aluksi työnimellä SuKaRe, mutta vuonna 2016 henkilöstölle järjestetyn nimikilpailun myötä järjestelmän nimeksi valittiin ”MATTI”, joka tulee sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä. MATTI-järjestelmä tulee muuttamaan Vantaan kaupungin maankäytön toimialan toimintatapoja merkittävästi ja vaikutukset ylettyvät myös katualueiden lupakäsittelyyn, jossa on taustajärjestelmälle ollut tarve lupahaun sähköistymisen myötä.

Työssä on käytetty aineistona Vantaan kaupungin sisäisestä verkosta löytyvää materiaalia, tekijän omaa työkokemusta Vantaan kaupungin katualueiden lupakäsittelyssä, sekä työn aikana pidettyjä palaverieita eri tahojen kanssa.

2 LUVANHAUN PROSESSIKUVAUS

Tässä luvussa käydään läpi luvanhaakuun kuuluvat vaiheet. Ensin kuvailaan vaihe vaiheelta luvanhakijan toiminta lupaa hakiessa, jonka jälkeen kuvaillaan lupakäsittelijän toiminta vaiheittain lupaa käsiteltäessä. Viimeiseksi käydään läpi eri lupatyyppejen ominaisuuksia ja eroavaisuuksia.

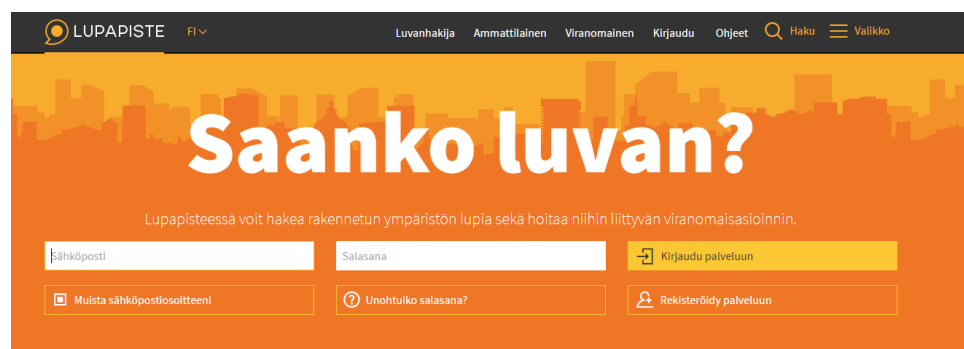
Katualueiden lupakäsittelyyn tulee usein myös lupia, joiden käsittely tapahtuu muualla, jolloin katualueiden lupakäsittelijä siirtää hakemuksen sellaisen henkilön työjonoon, jolle hakemus kuuluu. Tässä luvussa käydään läpi sellaisia lupia, jotka käsitellään katualueiden lupakäsittelyssä.

2.1 Luvanhakijan toiminta

Luvan hakeminen Lupapiste-palvelussa on melko yksinkertaista ja luvanhakijalle on Vantaan internetsivuilla ohjeita hakemusten tekemiseen. Suurin osa hakijoista onnistuu hakemuksen tekemisessä itsenäisesti, mutta ajoittain lupakäsittelijät joutuvat avustamaan hakemuksen tekemisessä esimerkiksi puhelimitse.

2.1.1 Rekisteröityminen

Luvan haku edellyttää Lupapiste-palveluun rekisteröitymistä. Jotta palveluun voi rekisteröityä, tarvitsee hakija tietokoneen, tabletin tai muun älylaitteen, jossa palvelu toimii, sekä internetyhteyden. Rekisteröityminen tapahtuu osoitteessa www.lupapiste.fi.

Kuva 1 Kuvakaappaus Lupapiste-palvelun kirjautumissivulta (Solita 2017)

Palveluun voi rekisteröityä yksityishenkilönä, jolloin käyttäjän on tunnistauduttava järjestelmään verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Lupapisteeseen voi rekisteröidä myös yritystilin, joka on maksullinen. Yksityishenkilönä rekisteröityminen on huomattavasti yleisempää.

2.1.2 Hakemuksen tekeminen

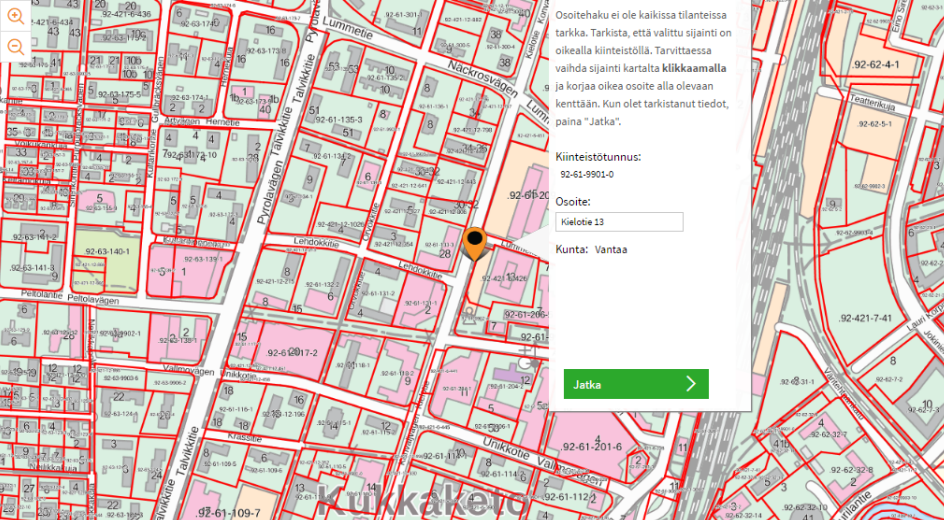
Hakemuksen tekemiseen sisältyy useita eri vaiheita, joista ensimmäinen osoitteen valinta. Seuraavaksi täytyy valita lupatyyppi. Vantaalla on Lu-

papisteessä yli 80 eri lupatyyppiä, joista hakijan tulisi valita oikea. Kun oikea lupatyyppi on valittu, voi tehdä hakemuksen, eli luoda hakemuksen pohjan. Oikean tyyppin valitseminen on tärkeää, sillä kun hakemus on tehty, ei sitä voi enää muuttaa edes lupakäsittelijän toimesta ja mikäli tyyppi on väärä, on tehtävä kokonaan uusi hakemus.

UUSI HANKE

Aloita määrittämällä hankkeesi sijainti. Voit antaa osoitteen muodossa "Kasarmikatu 25, Helsinki" tai kiinteistötunnuksen muodossa "999-999-9999-9999". Jos et tiedä tarkkaa osoitetta, voit syöttää esimerkiksi kunnan nimen ja valita sitten tarkan paikan kartalta. Jos hanke kohdistuu laajalle alueelle tai usean kiinteistön alueelle, valitse tässä vain yksi pistemäinen sijainti. Alue määritetään myöhemmin asioinnin edetessä.

Kielotie 13, Vantaa

Osoitehaku ei ole kaikissa tilanteissa tarkka. Tarkista, että valittu sijainti on oikealla kiinteistöllä. Tarvittaessa vaihda sijainti kartalta klikkaamalla ja korjaa oikea osoite alla olevaan kenttään. Kun olet tarkistanut tiedot, paina "Jatka".

Kiinteistötunnus:
92-65-9901-0
Osoite:
Kielotie 13
Kunta: Vantaa

Kuva 2 Kuvakaappaus Lupapisteiden osoitevalintaikkunasta (Solita 2017)

Kun hakemus on tehty, on hakijan täytettävä hakemuksen tiedot hakemuksen välilehdille. Ensimmäisenä on "Hankkeen tiedot" – välilehti, jolle täytetään hankkeen kuvaus vapaaseen tekstikenttään ja hankkeen suunnitellut alku- ja loppupäivämäärät. Tälle välilehdelle lisätään myös työhön varattavan pinta-alan koko sekä mahdollisen sijoitusluvan tai –sopimuksen tunnistet.

Seuraavana on "Osapuolet"- välilehti, jolle hakijan tulee täyttää omat, työmaasta vastaavan, sekä luvan maksajan yhteystiedot. Lopuksi on vielä lisättävä "Suunnitelmat ja liitteet"-välilehdelle hakemukseen tarvittavat liitteet, kuten esimerkiksi suunnitelmapaketti ja tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma.

2.1.3 Liitteiden lisääminen

Liitteet lisätään "Suunnitelmat ja liitteet"- välilehdellä ja käytännössä se tapahtuu samalla tavalla, kuten esimerkiksi useimmissa sähköposteissa. Hakijan tulee liittää hakemukseen eri liitteitä, sen tyyppistä riippuen.

Hakemuksen tiedot	Osapuolet	Suunnitelmat ja liitteet	Lausunnot	Päätökset
-------------------	-----------	--------------------------	-----------	-----------

SUUNNITELMAT JA LIITTEET ?

 Lisää liite: Pudota tiedosto(t) tähän tai **valitse tiedostot** omalta koneeltasi. Voit lisätä useita tiedostoja kerralla.

 Leimaa liitteet

 Merkitse päätöksen tai toimenpiteen liitteet

 Lataa kaikki

NÄYTÄ KAIKKI LIITTEET

Hakemuksen aikaiset

Rakentamisen aikaiset

Liite tarvitaan

Liite ei tarpeen

? [Liitteiden tilaikonien selitteet](#)

Kuva 3 Kuvakaappaus "Suunnitelmat ja liitteet"-välilehdestä (Solita 2017)

2.1.3.1. Suunnitelmakartta

Suunnitelmakartta on tärkeä liite, josta tulisi ilmetä työn sijainti ja koko kartalla. Suunnitelmakartan tarkkuus riippuu työn vaativuudesta. Esimerkiksi pieneen kaivutyöhön, jossa tehdään liitos vesiverkkoon, riittää suunnitelmakartaksi HSY:n liitoskohtalausannon kartta, josta ilmenee kaivot, joihin liitos tai liitokset tehdään. Suuremmissa kaivutöissä tulee kartasta näkyä reitit, joita kaivetaan.

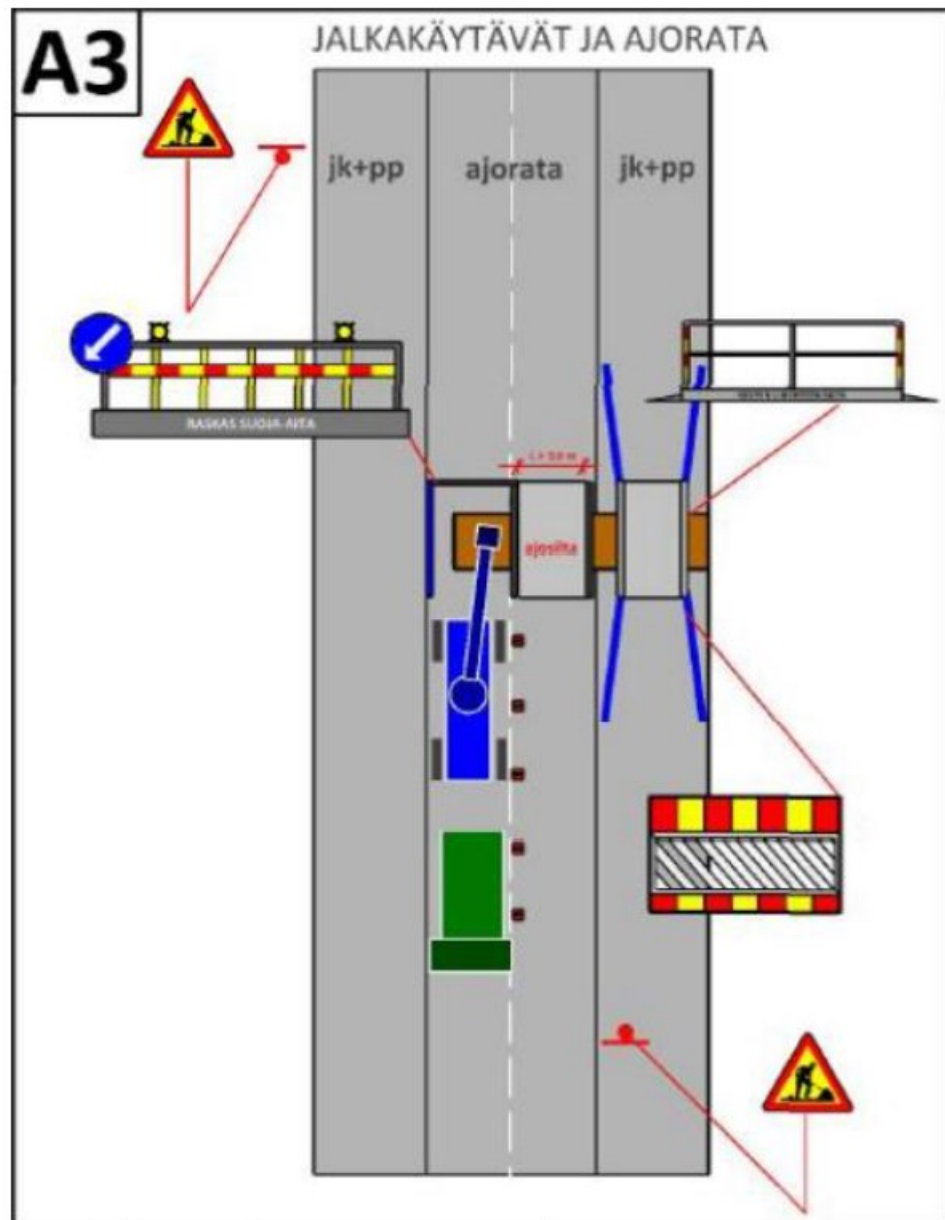
2.1.3.2. Johtokartta

Kaivutyö vaatii aina liitteeksi johtokartan. Johtokartasta ilmenee jo olemassa olevien johtojen, putkien, sähkökaappien ynnä muiden sellaisten sijainnit. Johtokartan saa tilattua sähköpostitse Vantaan kaupungin maankäytön asiakaspalvelusta maksutta.

2.1.3.3. Tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma

Tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma on liite, joka vaaditaan jokaiseen lupaan, pois lukien mainosluvat ja sijoitusluvat, jotka eivät oikeuta työkentelyyn katualueella. Suunnitelman tarkkuus riippuu työn vaativuudesta. Mikäli työ on mittava ja vaikuttaa selkeästi liikenteeseen, tulee suunnitelman olla hyvin selkeä ja tarkka ja sen sopivuudesta voidaan ottaa lausunto liikennesuunnittelusta.

Yksinkertaisiin töihin, jotka tapahtuvat selkeällä ja melko pienellä alueella, voidaan käyttää tilapäisenä liikennejärjestelysuunnitelmana valmiita tyyppikuvia, joita löytyy Vantaan nettisivuilta. Tyyppikuvia on pyritty tekemään mahdollisimman monipuolisiin tilanteisiin. Vantaan katualueiden lupakäsittelyssä suurimpaan osaan luvista hyväksytään suunnitelmaksi tällainen tyyppikuva.

Kuva 4 Ajosiltoja vaativan kaivutyön tyypik kuva (Vantaan kaupunki 2017)

2.1.3.4. Valtakirja

Valtakirja tarvitaan, mikäli hakemuksen työlle tekee joku muu, kuin luvan maksaja. Valtakirjalla hakija todistaa, että on oikeutettu hakemaan lupaa ja tekemään työtä jonkun kolmannen tahon laskuun.

2.1.3.5. Pätevyystodistus

Mikäli kyseessä on kaivutyö tai vaativampi nostotyö, tulee hakijan esittää työn suorittajan pätevyystodistus. Tällaiseksi todistukseksi hyväksytään

Vantaalla kuva Tieturva I-, Tieturva II-, Tai Pääkaupunkiseudun katutyökortista.

Kuva 5 Pääkaupunkiseudun katutyökortti (Koskela 2017)

2.2 Lupakäsittelijän toiminta

Lupakäsittelijöiden toiminta on osittain yksilöllistä. Muun muassa eri toimintojen järjestys voi vaihdella ja liitetiedostot saatetaan nimetä hieman eri tavalla. Hakemukset kuitenkin käsitellään sovittujen sääntöjen puitteissa.

2.2.1 Hakemuksen tarkistus

Hakemuksen käsittely alkaa, kun se saapuu Lupapisteeseen ja käsittelijällä on aikaa ottaa se käsittelyyn. Käsittelijä näkee luvan tyyppin ja osoitteen suoraan hankkeiden listasta.

Ilmoitukset	Tyyppi	Sijainti	Toimenpide	Hakija	Jätetty	Päivitetty	Tila	Käsittelijät:
6	Sijoituslupa	Ratsumiehenpolku 2, Ratsumiehenpuisto, Vantaa	Rakennuksen pelastuspaikan sijoittaminen	As Oy Ratsumiehenpuisto, Ratsumiehenpuisto, Vantaa	24.1.2017 11:01	6.6.2017 11:59	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen
1	Sijoituslupa	Kälterinmäenpuisto (Kälterin Sähköasema), Vantaa	Sähkö-, data ja muiden kaapeliin sijoittaminen	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	6.6.2017 11:40	6.6.2017 11:45	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen
	Käyttölupa	Kiurutie 1, tontin os. Lehmustontie 36a, Vantaa	Muu käyttölupa	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	6.6.2017 11:05	6.6.2017 11:10	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen
7	Työlupa	Kierretien ja Kaavintien risteys, Vantaa	Vesi- ja viemäritöiden tekeminen	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	6.6.2017 09:45	6.6.2017 11:05	Käsittelyssä	Elina Kumpulainen
10	Työlupa	Mehiläisentie - Survaisenkujat - Eteläinen Nikinmäentie - Perhotie, Vantaa	Kaapelitöiden tekeminen	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	1.6.2017 05:54	6.6.2017 10:54	Käsittelyssä	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen
3	Käyttölupa	Pikku-Keimolan puisto, Vantaa	Muu käyttölupa	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	2.6.2017 08:33	6.6.2017 09:29	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen
3	Käyttölupa	Tasatie 8, Vantaa	Muu käyttölupa	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	21.4.2017 15:24	6.6.2017 09:28	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen
1	Käyttölupa	Uomatie 27, Vantaa	Muu käyttölupa	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	12.5.2017 20:34	6.6.2017 09:11	Hakemus jätetty	Elina Kumpulainen
5	Työlupa	Laulurastaantie 39, Vantaa	Vesi- ja viemäritöiden tekeminen	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	6.6.2017 08:45	6.6.2017 09:04	Käsittelyssä	Elina Kumpulainen
		Marmoritie - Hiekkakiventie, Vantaa	Kaapelitöiden tekeminen	Elina Kumpulainen, Teemu Kumpulainen	5.6.2017 08:45	6.6.2017 09:04	Käsittelyssä	Elina Kumpulainen

Kuva 6 Kuvakaappaus Lupapistein hankkeiden listasta

Ensin käsittelijä lukee hankkeen kuvauksesta, mistä työssä on kyse, jonka jälkeen tarkistetaan hakijan muut täyttämät tiedot. Mikäli työ ulottuu useammalle tielle, kuin hakijan ilmoittamaan osoitteeseen, lisää käsittelijä muut kadut ja alueet luvan osoitetietoihin, jotta lupaa on helpompi etsiä myöhemmin osoitteiden perusteella.

Hakemuksen tiedot	4	Osapuolet	32	Suunnitelmat ja liitteet	4	Siirrä käsittelyyn	Lausunnot	Päätökset
-------------------	---	-----------	----	--------------------------	---	--------------------	-----------	-----------

Kuva 7 Kuvakaappaus lupapistein käsittelijän välilehdistä (Solita 2017)

2.2.2 Päätöksen valmistelu

Kun hakemus on todettu sellaiseksi, että se voidaan hyväksyä, valmistele lupakäsittelijä lupaan päätöksen ja viimeistelee luvan. "Päätös"-välilehdelle lisätään lupaehdot ja lupatyyppistä riippuen muun muassa erilaisia vaatimuksia ja muut liitteet, kuten taksat.

2.2.2.1. Lupaehdot

Lupaehdoilla varmistetaan, että luvansaaja ottaa vastuun luvan työstä. Luvan hakijalle siirtyy vastuu liikennejärjestelyjen järjestämisestä, ylläpidosta ja purkamisesta. Hakijalle siirtyy myös vastuu alueen puhtaudesta ja kunnosta luvan ajaksi.

Kaivulupien lupaehdoilla varmistetaan myös, että katu tulee riittävän hyvään kuntoon ja mikäli myöhemmin huomataan puutteita, voidaan luvan saajaa vaatia korjaamaan työstä aiheutuneet haitat. Ehdossa edellytetään myös, että työ tehdään kaivutöistä annetun pääkaupunkiseudun oh-

jeistuksen ”Yleisten alueiden käyttö, tilapäiset liikennejärjestelyt ja katu-työt – Pääkaupunkiseudun määräykset ja ohjeet” mukaisesti.

2.2.2.2. Vaatimukset

Iso osa vaatimuksista sisältyy lupaehtoihin, mutta näiden vaatimusten lisäksi, etenkin kaivulupiin, voidaan lisätä esimerkiksi katselmusvaatimukset. Katselmusvaatimuksissa edellytetään, että luvan hakija ottaa yhteyttä katutarkastajaan ja sopii ennen työn aloittamista aloituskatselmuksen, jossa työn alueen kunto tarkistetaan ja kuvataan. Kun työ on saatu valmiiksi, tulee luvan saajan sopia loppukatselmus, jossa todetaan työn alueen kunto työn päätteeksi ja mikäli se on riittävä, ottaa katutarkastaja työn hyväksytyksi vastaan. Talvikaudella vaaditaan myös talviajan välikatselmus.

Useissa luvissa yhtenä vaatimuksena on myös, että luvanhakija hankkii muut työhön vaadittavat viranomaisluvut. Tällä ehdolla varmistetaan, että luvanhakija ottaa vastuun esimerkiksi tien katkaisussa ilmoittamisesta pelastuslaitokselle.

2.2.2.3. Liitteet

Liitteeksi päätökseen voidaan lisätä luvan laskutukseen käytettävät taksat ja lupakäsittelijän tekemä laskutusperustetiedosto, josta ilmenee luvan maksut eriteltynä. Joissain tapauksissa liitteeksi voidaan lisätä vielä tarkentavia liikennejärjestelysuunnitelmia tai -vaatimuksia.

2.2.2.4. Merkinnät ja valtuutukset

Mikäli lupa on maksullinen, ”Huomiot”-välilehdelle tehdään laskutusta helpottavia merkintöjä, kuten lupa-aika, käytettävän alueen pinta-ala ja maksuluokka. Vantaan kaduille on määritelty maksuluokat, joiden perusteella laskutus tapahtuu. Maksuluokka tarkistetaan kartasta, jossa tiet on väritetty luokan mukaan.

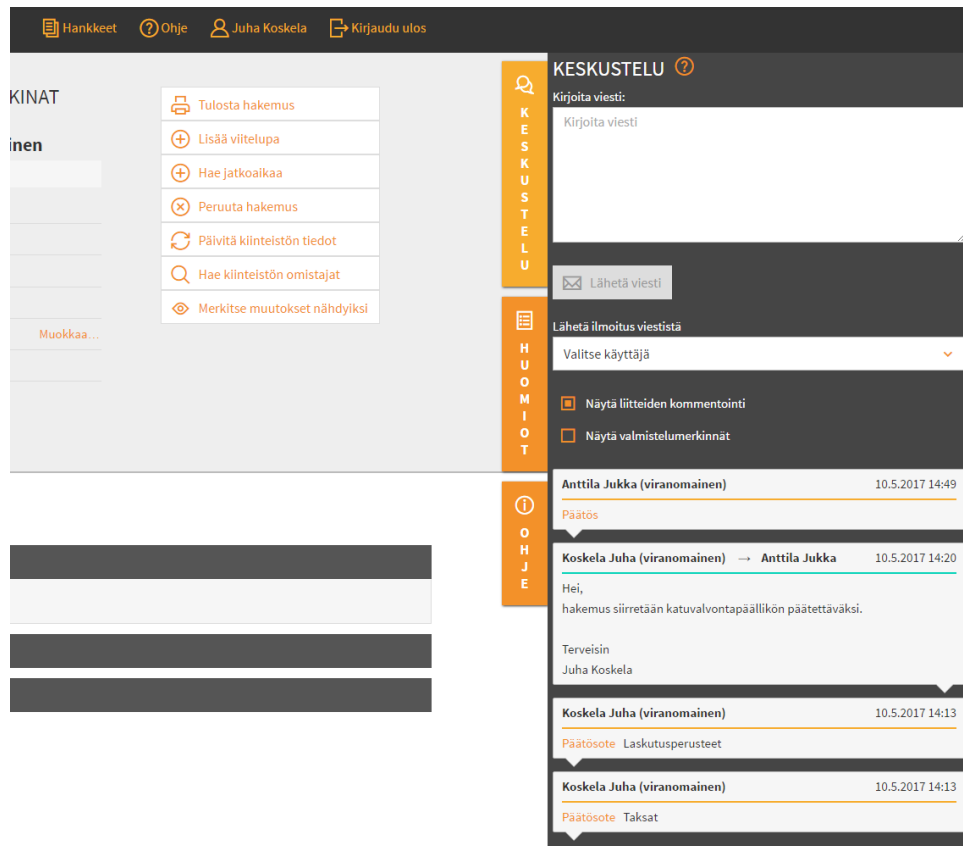

Kuva 8 Vantaan katujen maksuluokkakartta (vantaan kaupunki 2017)

Mikäli lupa on saatava kolmansien osapuolien tietoon, voidaan ”Osapuolet”-välilehdellä antaa lukuoikeuksia tai valtuuttaa uusia henkilöitä lupaan.

2.2.3 Hakemuksen siirtäminen eteenpäin

Lopuksi käsittelijä kirjoittaa luvan ”Keskustelu”-välilehdelle viestin luvan hakijalle ja ilmoittaa luvan siirtämisestä henkilölle, joka tekee luvasta päätöksen. Luvan tyypistä riippuen päätöksen tekee yleensä joko katutarkastaja tai katuvalvontapäällikkö. Mikäli kyseessä on kaivulupa, tai muu lupa, joka vaatii katutarkastajan valvontakäyntejä, siirretään lupa katutarkastajalle. Muihin lupiin päätöksen tekee katuvalvontapäällikkö.

Kuva 9 Kuvakaappaus Lupapisteen "Keskustelu"- välilähdestä (Solita 2017)

2.2.4 Toiminta hakemuksen ollessa puutteellinen

Jos hakemus todetaan puutteelliseksi, on sen käsittelijä yhteydessä luvan hakijaan. Useimmiten yhteydenotto tapahtuu Lupapisteen "Keskustelu"-välilehden avulla, jolloin asiakas saa uudesta viestistä herätteen sähköpostiinsa. Kiireellisissä tai hyvin epäselvissä tapauksissa hakijalle voidaan myös soittaa.

2.2.5 Poikkeustapaukset

Luvat ovat aina yksilöllisiä ja usein hieman monimutkaisia. Monet luvat ulottuvat eri organisaatioiden hallinnoimille alueille, kuten kadunpidon ja tilakeskuksen, tai kadunpidon ja viheralueyksikön puolelle.

Mikäli lupa jakautuu sekä katualueelle, että puistoon, lupakäsittelijä käsittelee hakemuksen normaalisti katualueiden osalta. Tämän jälkeen, sen lisäksi, että käsittelijä siirtää luvan normaalisti eteenpäin, hän siirtää sen myös viheralueyksikköön käsiteltäväksi. Viheralueyksikön käsittelijä riippuu luvan tyypistä. Viheralueyksikössä vastaavat puutarhurit käsittelevät kaivuluvat, vihersuunnittelijat käsittelevät sijoitusluvat ja viherkunnossapitopäällikkö käsittelee alueen käyttöluvut.

Ajoittain lupakäsittelyyn tulee hakemuksia, joiden työ ulottuu myös ELY-keskuksen alueelle. Tällaisissa tapauksissa hakijalle ilmoitetaan, että Van-

taa ei myönnä lupaa heidän aluille ja antaa ohjeistuksen hakemuksen tekemisestä ELY-keskukselle.

2.3 Lupatyypit

Vantaalla Lupapisteessä on lupatyypeille 6 pääkategoriaa, joista yhden, ”Yleisten alueiden luvat”, tulevat kadunpidolle. Tässä kategoriassa on 28 eri lupatyyppiä aktiivisena, eli käytettävissä. Oikean lupatyyppin valinta on tärkeää, sillä väärin valittu lupatyyppi saattaa ohjata hakemuksen väärään toimipisteeseen tai vaikuttaa hakemuksen sisältöön.

2.3.1 Kaivuluvat

Kaivuluvat ovat Kadunpidossa yleisimmin myönnettyjä lupia. Kaivulupa tarvitaan, kun katualueella, tai muulla kaupungin omistamalla yleisellä alueella tehdään kaivutyötä. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi vesijohtoverkkoon liittyminen, uuden sähkökaapin asentaminen tai uuden sähkökaapelin asettaminen. Suuremmissa töissä ennen kaivulupaa tulee hakea sijoituslupa.

Kuva 10 Kaivutyö katualueella, jolle haettu kaivulupa (Koskela 2017)

Kaivulupiin tarvitaan seuraavat liitteet:

- suunnitelmakartta
- johtokartta
- kaivutyön suorittajan pätevyystodistus
- valtakirja
- tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma.

Vesi- ja viemäritöissä suunnitelmakartta on HSY:n antama liitoskohtalausunto. Kaivuluvan päätöksen tekee katutarkastaja.

2.3.2 Yleisten alueiden käyttöluvut

Yleisten alueiden käyttöluvut ovat erittäin yleinen lupatyyppi ja niihin sisältyy monenlaisia erilaisia lupia. Tällainen lupa vaaditaan käytännössä aina kun yleistä aluetta poistuu kuntalaisten käytöstä. Esimerkiksi erilaisien työmaiden tukikohdat ja varastointialueet ovat hyvin yleisiä tilanteita, joissa katualuetta otetaan käyttöön. Tällaisessa tilanteessa kaupunki useimmiten vuokraa hakijalle alueen maksua vastaan, mikäli vuokraus ei aiheuta liiallista haittaa esimerkiksi liikenteelle tai muuten kuntalaisille.

Kuva 11 Jalkakäytävä vuokrattu työmaakontteja varten ja jalankulku ohjattu tien toiselle puolelle väliaikaista suojatietä pitkin (Koskela 2017)

Yleisten alueiden käyttölupiin kuuluu myös nostotyöt ja työmaaliittymien tekemiset. Tällaisista töistä ei peritä vuokraa, vaan joko 60 tai 180 euron käsittely- ja tarkistusmaksu. Maksun suuruus riippuu siitä, tarvitseeko katutarkastajan työn takia käydä paikalla tarkistuskäynnillä.

Kuva 12 Nostotyö, jolla katualueen käyttölupa (Koskela 2017)

Yleisten alueiden käyttölupiin tarvitaan seuraavat liitteet:

- suunnitelmakartta

- tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma.

Yleisten alueiden käyttöluvan päätöksen tekee katuvalvontapäällikkö.

2.3.3 Mainosluvut

Kadunpito myöntää väliaikaisia mainostuslupia siltoihin ja muille yleisille alueille. Vantaalla siltamainostus on melko yleistä ja näitä lupia myönnetään vuosittain noin 50 – 60 kappaletta. Yhdellä hakemuksella voidaan hakea useampaa mainospaikkaa ja käytännössä niin pitkäksi aikaa, kun halutaan. Mainostus on kuitenkin maksullista, eikä lupia yleensä haeta muutamaa viikkoa pidemmälle ajalle kerrallaan.

Kuva 13 Asolanväylän ylittävään siltaan myönnettyjä siltamainoksia (Koskela 2017)

Muille yleisille alueille myönnetyt mainostusluvut ovat lähinnä sirkuksien ja tivoleiden lamppu- ja muihin tolppiin kiinnitettävät pahviset mainokset. A-telineille ja muille ulkomainosteille ei Vantaalla myönnetä lupia, sillä ne haittaavat kunnossapitoa ja mikäli tällaisia mainoksia kaduilla on, tiemestaripiirit keräävät ne pois. Poistetun mainoksen voi kuntalainen noutaa tiemestaripiirin tukikohdasta.

Mainoslupiin tarvitaan seuraavat liitteet:

- suunnitelmakartta.

Siltamainoslupiin ei tarvitse lisätä liitteitä. Mainosluvut myöntää katuvalvontapäällikkö.

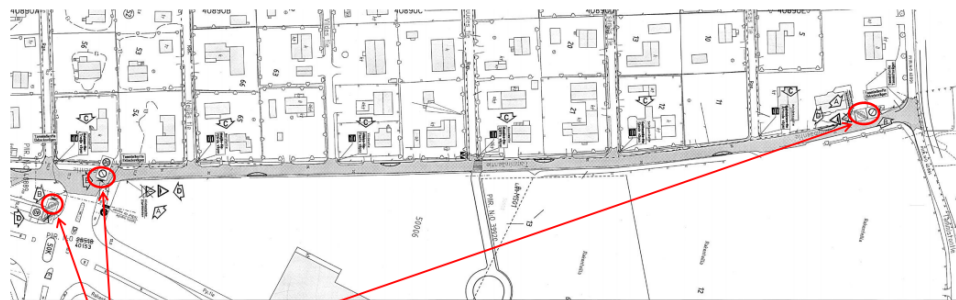
2.3.4 Tilapäinen liikennejärjestelylupa

Tilapäinen liikennejärjestelylupa tarvitaan kun voimassa olevat liikennejärjestelyt muuttuvat työn tai tapahtuman johdosta. Tilapäiset liikennejärjestelyluvut liittyvät usein muihin lupiin, kuten suurempiin tapahtumiin. Tällaisissa luissa antaa aina liikennesuunnittelija lausunnon hakemukselle ja saattaa määrätä muutoksia tai lisäohjeita suunnitelmiin. Näissä luissa saatetaan joutua tekemään myös viranhaltijapäätös.

Pienemmissä kaivutöissä, joissa liikennejärjestelyt muuttuvat hetkellisesti, ei tarvitse erikseen hakea tilapäistä liikennejärjestelylupaa, vaan tilapäiset liikennejärjestelyt sisältyvät haettuun kaivulupaan.

Vantaalla kuntalaisille myönnetään usein lyhyitä tilapäisiä liikennejärjestelylupia juhlia varten, jolloin kuntalainen tarvitsee vieraille parkkitilaa kadulle, jossa on pysäköintikielto. Tällaisessa tapauksessa kadunpito valmistelee kuntalaisen puolesta tilapäisen liikennejärjestelysuunnitelma-kartan alueesta. Tämän suunnitelman perusteella kuntalainen voi yleensä peittää tietyn pysäköintikielto- tai aluepysäköintikieltomerkin. Tällaisia lupia myönnetään yhdeksi tai kahdeksi päiväksi ja niitä haetaan yleensä esimerkiksi ylioppilas-, rippi-, tai syntymäpäiväjuhlia varten. Tällaiset luvat annetaan aina tiedoksi myös pysäköinninvalvontaan.

On myös yleistä, että kuntalaiset tarvitsevat pysäköintitilaa katujen varsille taloyhtiöiden erilaisten remonttien ajaksi, jolloin asukkaiden omat paikat joutuvat työmaakäyttöön.

Luvan saaja peittää luvan ajaksi pysäköintikieltoalue- (373) ja pysäköintikieltoalue päättyy- (374) liikennemerkit.
Luvan saaja palauttaa liikennejärjestelyt ennalleen luvan päättyttyä.

Kuva 14 Suunnitelmapakettia merkien peittämisestä rippijuhlia varten (Koskela 2017)

Tilapäiseen liikennejärjestelylupaun tarvitaan seuraavat liitteet:

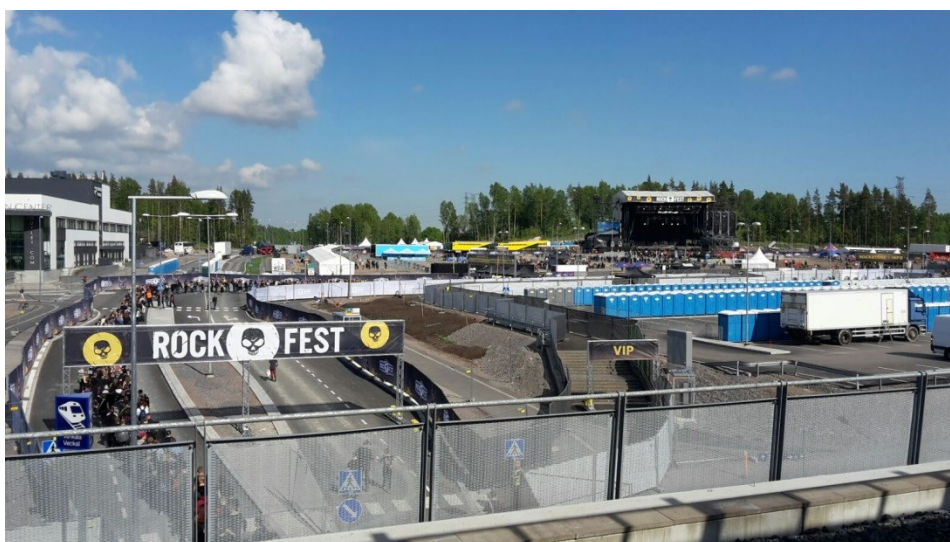
- Tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma.

Tilapäisen liikennejärjestelyluvan myöntää katuvalvontapäällikkö.

2.3.5 Tapahtuman järjestämislupa

Vantaalla on erittäin paljon erilaisia tapahtumia, kuten Tikkurila festivaali, Sun festival, Rockfest, Herättäjäjuhlat ja niin edelleen. Tapahtumia on hyvin erikokoisia pienistä pihakirppiksistä kymmenien tuhansien vierailijoiden yleisötapahtumiin. Suurempien tapahtumien järjestämiseen tarvitaan luvat usealta muultakin eri taholta, mutta kadunpidosta annetaan luvat katualueiden osalta.

Pienissä luvissa voi lupakäsittelijä helposti käsitellä luvan ja tarkistaa tapahtuman järjestämisen mahdollisuuden. Mittavimpien tapahtumien käsittelyssä voi kulua useita viikkoja ja niiden johdosta pidetään järjestäjien ja muiden tahojen kanssa useita palavereita.

Kuva 15 Rockfest Vantaan Vehkalassa (Koskela 2017)

Tapahtuman järjestämislupa vaaditaan seuraavat liitteet:

- suunnitelmakartta
- tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma.

Tapahtuman järjestämisluvun päätöksen katualueiden osalta tekee katuvälvontapäällikkö.

2.3.6 Sijoitusluvat

Sijoituslupa tarvitaan, kun yleiselle alueelle tehdään pysyväisluontoisia sijoituksia. Tällaisia sijoituksia ovat esimerkiksi uudet tele- ja sähkökaapit, kaivot, rakennusten tukirakenteet, pelastuspaikat ja niin edelleen.

Sähkö- ja tietoliikennekaapelit vaativat sijoitusluvan, mikäli sitä sijoitetaan yli 40 metriä kadun suuntaisesti ja vesihuolto-, kaukolämpö- ja kaasuputket, mikäli uutta putkea tulee yli 20 metriä kadun suuntaisesti.

Sijoituslupa ei vielä oikeuta kaivutyöhön, vaan sijoitusluvan saatuaan, on hakijan tehtävä vielä erikseen työstä kaivulupahakemus.

Kuva 16 Sähkökaappi, jolle on myönnetty sijoituslupa ja kaivulupa (Koskela 2017)

Sijoituslupaan tarvitaan seuraavat liitteet:

- tarkka suunnitelmakartta, josta ilmenee esimerkiksi asemapiirustus ja poikkileikkaus
- johtokartta.

Sijoitusluvan päätöksen tekee katupäällikkö. Sijoituslupaa ei myönnä kadunpito, vaan katutekniikka, mutta kadunpidon lupakäsittelyssä ollaan paljon tekemisissä sijoituslupien kanssa, sillä ne ovat tiiviisti yhteydessä kaivulupiin.

2.3.7 Jatkolupa

Jatkolupaa haetaan, kun suunniteltua työtä ei ole saatu alkuperäisen luvan määräajan puitteissa valmiiksi.

Mikäli jatkolupaa haetaan kaivulupaan, voi käsittelijä myöntää sen suoraan, sillä kaivutyön maksu päättyy joka tapauksessa vasta siihen, kun katutarkastaja ottaa työn hyväksyttynä vastaan. Tällöin jatkolupahakemus on käytännössä vain ilmoitus työn venymisestä.

Mikäli jatkolupaa haetaan katualueen vuokraukseen, on käsittelijän tehtävä laskutusperusteet myös jatkoluvan ajanjaksolle.

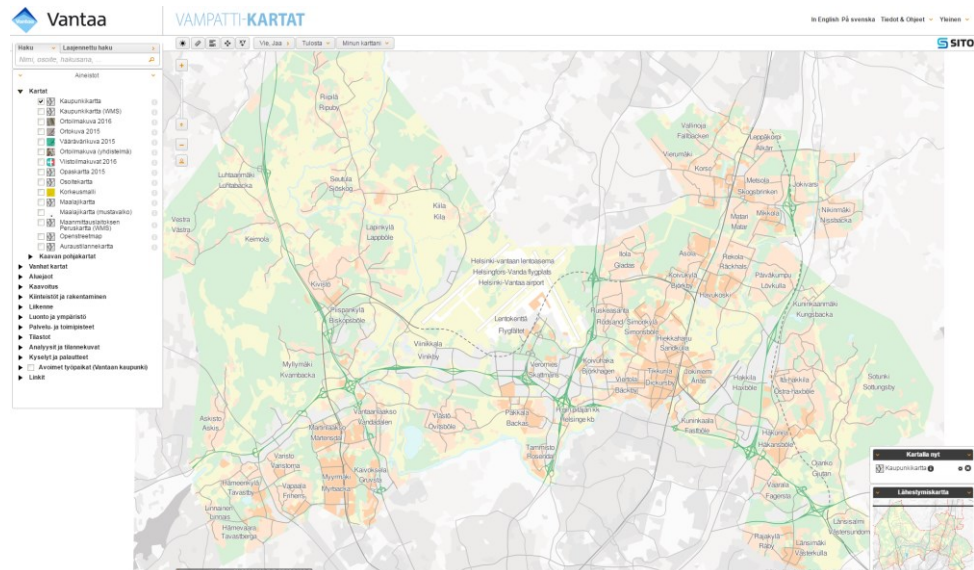
Jatkoluvan myöntää joko lupakäsittelijä tai katuvalvontapäällikkö.

2.4 Lupakäsittelijän työkalut

Lupakäsittelijöillä on käytössään Lupapisteen lisäksi muutama ohjelma, jotka helpottavat lupien käsittelyä.

2.4.1 Vampatti-kartat

”Vampatti-kartat” on Vantaan sisäisessä verkossa käytettävissä oleva karttapalvelu Vantaan työntekijöille, jossa on suuri määrä hyödyllistä tietoa, jota yleisten alueiden lupakäsittelijät tarvitsevat työssään.

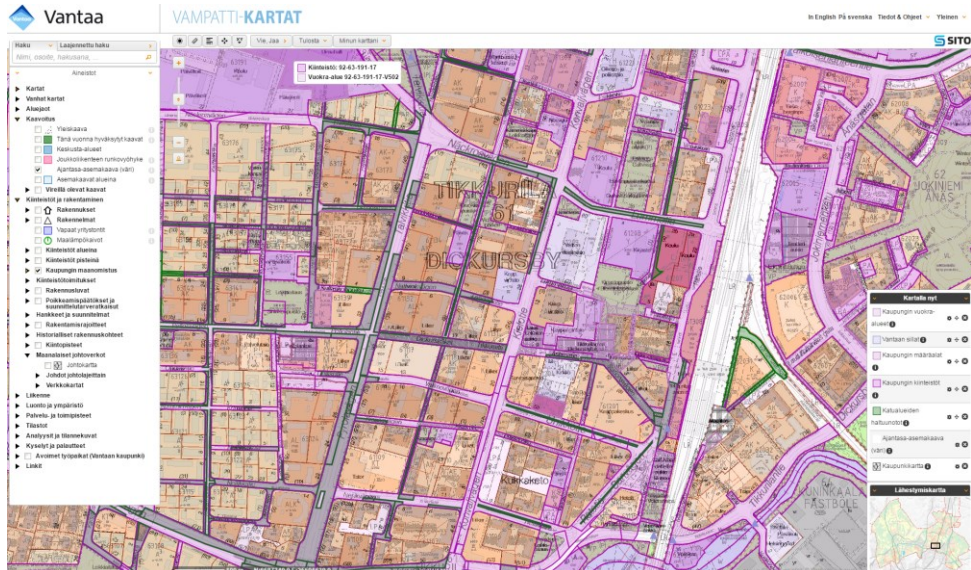

Kuva 17 Kuvakaappaus Vampatti-karttojen päänäköymästä (Sito 2017)

Karttapalvelussa on mahdollista valita tarkasteltavaksi eri karttatasoja, joille tieto on jaettu. Mahdollisia valittavia karttatasoja on satoja, joista katualueiden lupakäsittelijöillä on pääsääntöisesti käytössä noin viidestä kymmeneen. Lupakäsittelijälle tärkeimpiä karttatasoja ovat etenkin kaupunkikartta, ortoilmakuva, asemakaava, johtotiedot, kaupungin maanomistustiedot ja alueiden omistustiedot.

Karttatasoja on mahdollista valita useita samaan aikaan päälle, jolloin ne näkyvät päällekkäin. Näin on helposti mahdollista tarkistaa esimerkiksi millä asemakaavan eri alueilla olemassa olevat johdot tai putket, joissa tuleva työ tulee tapahtumaan, sijaitsevat.

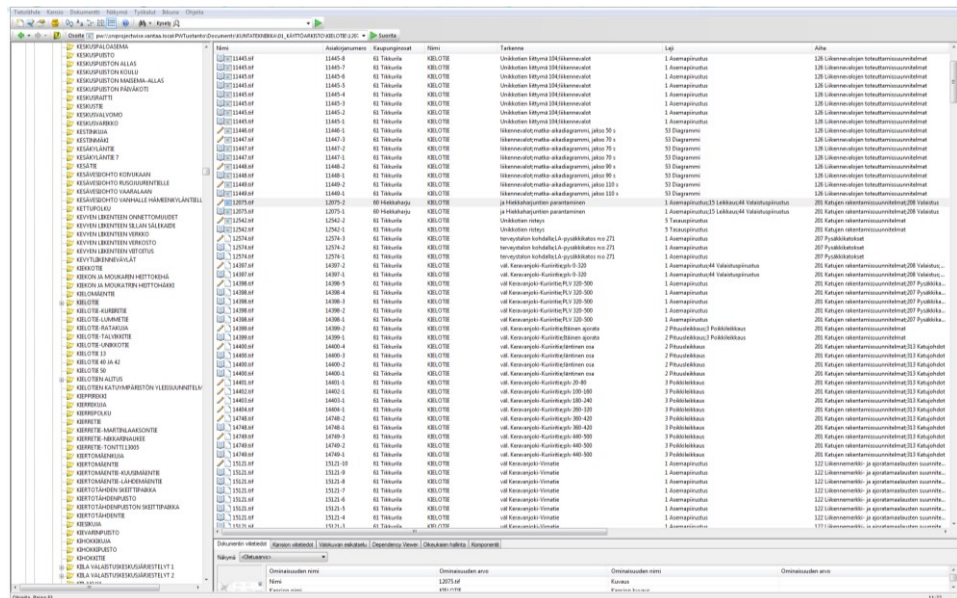
Vampatti-karttoihin on ollut suunnitteilla lisätä mahdollisuus merkitä katualueiden lupia omalle karttatasolle. Tällöin lupakäsittelijä pystyisi tarkastelemaan kartalta esimerkiksi käynnissä olevia katutöitä tai katualan vuokrauksia, joka helpottaisi lupien käsittelyä ja päällekkäisyyksien välttämistä. Tämä lisäys saatetaan toteuttaa, mikäli se todetaan riittävän helpoksi toimenpiteeksi, mutta mikäli sen lisääminen tuottaa liikaa työtä ja vaivaa, jätetään se tekemättä, sillä tuleva MATTI-järjestelmä tulisi kuitenkin korvaamaan sen.

Kuva 18 Kuvakaappaus Vampatti-kartoista. Näkyvässä Tikkurilan alueen asemakaava ja kaupungin maanomistus. (Sito 2017)

2.4.2 ProjectWise

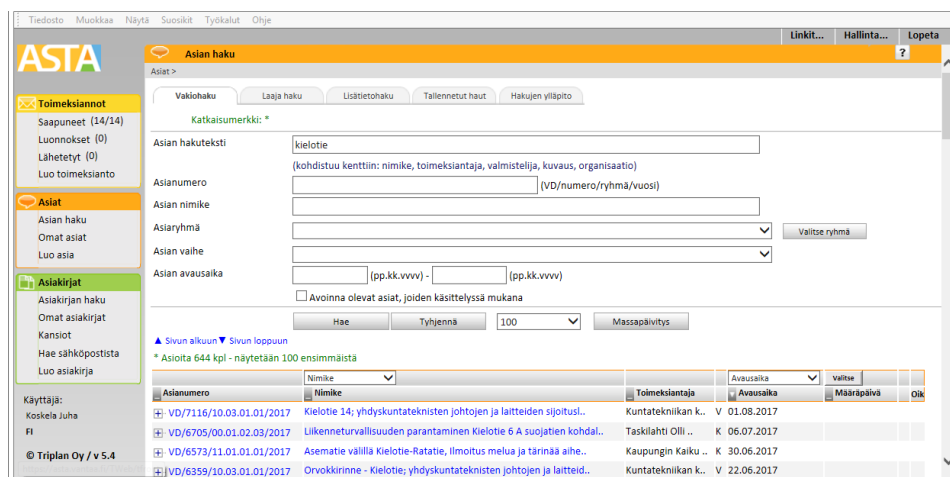
ProjectWise on arkistointiohjelma, jonne on arkistoitu Vantaan suunnitelmapiirustukset, kuten valaistus-, katujohto-, rakentamis- ja katuympäristösuunnitelmat. Mikäli käsittelijä joutuu tekemään tilapäisiä liikennejärjestelysuunnitelmia, etsitään usein ProjectWisesta liikennemerkki- ja ajoratamaalausten suunnitelma, jonka pohjalle uusi, tilapäinen suunnitelma tehdään. ProjectWise on myös melko uusi ohjelma, eikä kaikkia suunnitelma ole vielä ehditty siirtämään edellisestä arkistosta.

Kuva 19 Kuvakaappaus ProjectWise-ohjelmasta

2.4.3 Asta

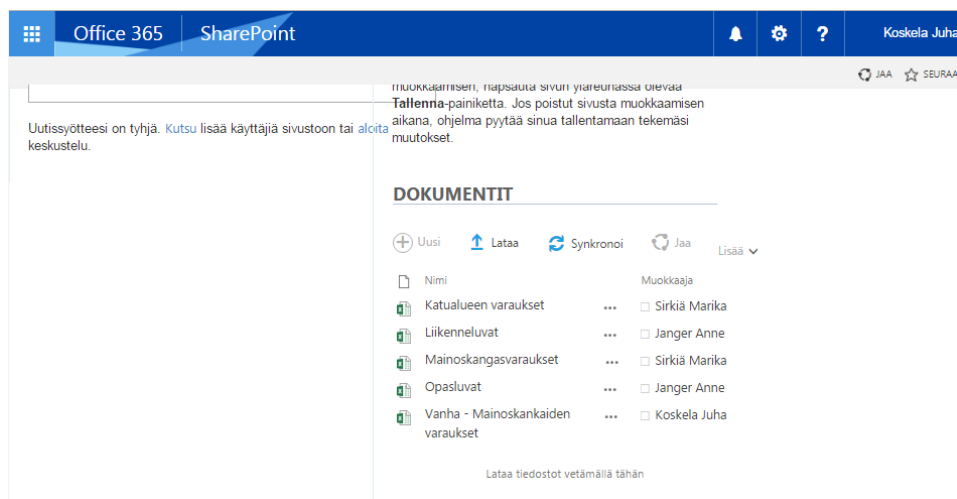
Asta on asiakirjojen hallintaohjelma, jonne Vantaan kaupunki tekee muun muassa viranhaltijapäätökset. Tästä asiakirja-arkistosta lupakäsittelijät voivat tarvittaessa etsiä aiemmin tehtyjä päätöksiä esimerkiksi sijoitusluvista.

Kuva 20 Kuvakaappaus Asta-sivustosta (Asta 2017)

2.4.4 Office 365

Koska Vantaalla ei vielä ole sähköisessä asiointissa taustajärjestelmää, eikä Lupapisteessä ole minkäänlaista kalenteriominaisuutta, täytyy osaa luvista vielä ylläpitää Microsoft Office 365:n pilvipalvelussa. Mainoskangas-, ja katualueen varausluvat päivitetään vielä myös Excel-taulukkoon, joka löytyy pilvestä. Täten varmistetaan, ettei varauksiin tule päällekkäisyyksiä.

Kuva 21 Kuvakaappaus Vantaan Office 365:stä (Microsoft 2017)

2.5 Toiminnan kehittäminen

Lupapiste on edelleen hyvin tuore järjestelmä Vantaan kadunpidossa, joten jonkinlaista kehitystä sen käytössä tapahtuu vielä paljon. Lupapisteseen tulee ajoittain myös uusia päivityksiä, jotka tuovat silloin tällöin mukanaan myös uusia toimintamalleja. Esimerkki viimeaikaisesta päivityksestä on mahdollisuus laittaa hakemukselle useampi käsittelijä. Tämä mahdollistaa sen, että useampi työntekijä voi seurata hakemusta tai lupaa koko ajan. Lupakäsittelijä voi siirtää hakemuksen esimerkiksi heti sekä katutarkastajalle, että valvojapuutarhurille viheralueyksikön puolelle, jolloin hakemusta ei tarvitse kierrättää jokaisella erikseen ja sen käsittely nopeutuu huomattavasti. Katualueiden lupakäsittelyssä uusien toimintamallien kokeilu ja käyttöönotto on mahdollista suhteellisen pienen ja tiiviin työyhteisön ansiosta.

Lupakäsittely tulee lähitulevaisuudessa kehittymään vielä erittäin paljon. Tämän hetkisen taustajärjestelmän puuttuminen tulee korjaantumaan lähivuosina, jolloin lupakäsittely toiveiden mukaan tulee nopeutumaan ja helpottumaan. Kun taustajärjestelmä saadaan käyttöön, näkee lupakäsittelijä helposti ennen luvan myöntämistä, esimerkiksi onko kyseiselle alueelle myönnetty jo lupa, joka olisi edelleen voimassa. Tällöin välttyään tahattomilta päällekkäisyyksiltä, eikä niiden välttäminen ole enää lupakäsittelijöiden muistin varassa.

3 LUVISTA ILMOITTAMINEN KOLMANSILLE OSAPUOLILLE JA LAUSUNTOJEN PYYTÄMINEN

Osasta kadunpidon myöntämistä luvista tulee ilmoittaa kolmansille osapuolille, kuten Helsingin seudun liikenteelle tai pysäköinninvalvonnalle. Tällaisia lupia ovat ne, jotka vaikuttavat esimerkiksi julkisen liikenteen pysäkkien saavutettavuuteen tai muuttavat voimassa olevia pysäköintirajoituksia. Luvista tiedottaminen tietyille tahoille hyvissä ajoin on erittäin tärkeää muun liikenteen sujuvuuden ja kaupungin viihtyvyyden kannalta.

Luvista ilmoittaminen tapahtuu Lupapisteen ”Osapuolet”- välilehdellä, jossa eri tahot voidaan oikeuttaa lukemaan tai muokkaamaan lupia.

Tässä luvussa käydään läpi ilmoitusmenettelyn nykytilanne, sekä työn myötä tehtyjä muutoksia ja päivityksiä käytäntöihin.

3.1 Nykytilanne

Tällä hetkellä luvista ilmoitetaan tarpeen mukaan seuraaville tahoille:

- poliisi
- liikenteenhallintakeskus

- Vantaan liikennesuunnittelu
- Helsingin Seudun Liikenne (HSL)
- Vantaan pysäköinninvalvonta.

Poliisille ja liikenteenhallintakeskukselle luvista ilmoitetaan hyvin harvoin, eikä näille tahoille ole yleistä ohjeistusta siitä, milloin ilmoitus tulee tehdä. Tiemestaripiireille on luotu tunnukset Lupapisteeseen, joilla he pääsevät katsomaan lupia halutessaan. Heille ei kuitenkaan erikseen lähetetä kutsuja lupiin, eikä heidän koulutukseen Lupapisteen suhteen ole vielä panostettu juurikaan. Tulevaisuudessa heille olisi kuitenkin tarkoitus tarjota opastusta ja koulutusta Lupapisteen käyttöön.

Osapuolet
Rakentaminen
Suunnitelmat ja liitteet
Päätökset
Hakemus

OSAPUOLET ?

Valtuutetut	Kutsuja	Rooli	Käyttäjäkutsu	Sähköposti-ilmoitukset	Muokkaa valtuutusta
Katuluvut Vantaa (katualue.tilapaisetluvut@vantaa.fi)		Hakemuksen tekijä		Peruuta ilmoitukset	
lausunnot.liikennesuunnittelu@vantaa.fi (lausunnot.liikennesuunnittelu@vantaa.fi)		Lausunnonantaja	Hyväksynyt valtuutuksen		Poista

+ Valtuuta uusi henkilö
+ Valtuuta uusi yritys

Lukuoikeus-käyttäjä	Kutsuja	Rooli	Sähköposti-ilmoitukset	Poista lukuoikeus
pysakoinnintarkastajat@vantaa.fi (pysakoinnintarkastajat@vantaa.fi)	Marika Sirkkiä	Pysäköinninvalvonta	Peruuta ilmoitukset	✗

+ Lisää lukuoikeus

Voit antaa toiselle henkilölle lukuoikeudet hankkeelle. Tällöin hän voi tutustua hakemukseen ja ladata liitetiedostoja.

Valitse henkilö, jolle lukuoikeudet annetaan *

☐ - Poliisi	tilannekeskus.ita-uusimaa@poliisi.fi	Poliisi
☐ Liikenteenhallintakeskus -	liikenteenhallintakeskus@hel.fi	Liikenteenhallintakeskus
☐ - Liikennesuunnittelu	lausunnot.liikennesuunnittelu@vantaa.fi	Liikennesuunnittelu
☐ - HSL	infra@hsl.fi	HSL

Viesti

Hei! Sinulle on annettu lukuoikeus hakemukselle Lupapisteessä.

↩ Läheta
✗ Peruuta

Kuva 22 Kuvakaappaus Lupapisteen "Osapuolet"- välilehdestä (Solita 2017)

3.1.1 HSL

Helsingin Seudun liikenteelle ilmoitetaan, mikäli hakemuksen työ tapahtuu joukkoliikennereitillä tai jos työn takia joudutaan siirtämään joukkoliikenteen pysäkkiä. Tapauksissa, joissa pysäkkiä joudutaan siirtämään, lupa annetaan tiedoksi HSL:lle ja asiakasta ohjeistetaan ottamaan heihin yhteyttä siirron suhteen, jolloin HSL ja työn suorittaja sopivat pysäkin siirrostä keskenään. HSL:lle on luotu lupapisteeseen tunnukset, joilla he voivat lukea lupia, joihin heille on myönnetty lukuoikeus luvan "Osapuolet"-välilehdellä.

3.1.2 Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaan ilmoitetaan, mikäli pysäköintirajoitukset, tai -oikeudet muuttuvat työn johdosta. Tällaisia tapauksia ovat yleisimmin pysäköintikielto- tai pysäköintikieltoaluemerkin peittäminen esimerkiksi perhejuhlien ajaksi. Mikäli voimassa oleva pysäköintioikeus poistuu työn takia, tulee työn suorittajan asettaa alueelle siirtokehotustaulut. Joko kadunpito tai pysäköinninvalvonta ohjeistaa tällöin hakijaa olemaan yhteydessä tiemestaripiireihin, joista tällaisia tauluja on mahdollista saada. Pysäköinninvalvonnalla Lupapisteeseen on myös käytössä tunnukset, joilla he pääsevät lukemaan heille oikeutettuja lupia.

3.1.3 Liikennesuunnittelu

Liikennesuunnittelusta pyydetään tarvittaessa lausunto, mikäli suunniteltu tilapäinen liikennejärjestelysuunnitelma on mittava ja vaikuttaa liikenteeseen huomattavasti. Liikennesuunnittelulla on käytössä heille luodut tunnukset, joilla he voivat Lupapisteessä lukea ja antaa lausuntoja lupiin tarvittaessa.

3.2 Käytäntöjen päivitys

Tässä luvussa käydään läpi työn aikana ja johdosta tehtyjä päivityksiä käytäntöjä luvista ilmoittamiseen ja lausuntojen pyytämiseen.

3.2.1 Poliisi

Poliisin kanssa pidettiin palaveri 15.5.2017, jossa poliisia edusti komisario Jarmo Ojala Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta. Palaverissa käytiin aluksi läpi poliisin ja kadunpidon tämänhetkisiä toimintatapoja.

Palaverissa sovittiin että kadunpidon lupakäsittelijän harkinnan mukaan luvista annetaan tiedoksianto tilannekeskukseen mikäli lupa vaikuttaa liikenteeseen merkittävästi. Isommista tapahtumista pyydetään lausunto poliisin lupaosastolta.

Poliisin Lupaosastolle perustettiin Lupapisteeseen käyttäjätili, jolla poliisin lupakäsittelijät voivat antaa lausuntoja. Tilannekeskuksella on tällainen tili jo valmiiksi.

3.2.2 Liikenteenhallintakeskus

15.5.2017 tehtiin vierailu Pasilaan liikenteenhallintakeskuksen tiloihin, jossa pidettiin palaveri Riikka Tuomen kanssa. Palaverissa käytiin läpi liikenteenhallintakeskuksen ja kadunpidon tämänhetkisiä toimintatapoja.

Vierailulla tutustuttiin keskuksen tiloihin ja liikennevalojen hallintapisteesseen. Pisteellä työskentelevä poliisi esitteli kohdetta tarkemmin.

Keskustelujen perusteella tultiin siihen johtopäätökseen, että liikenteenhallintakeskukselle annetaan tiedoksi luvat, joissa liikennejärjestelyt muuttuvat huomattavasti isommilla kaduilla. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kaista poistuu käytöstä lähellä liikennevaloja, tai niiden kohdalla, tulee liikenteenhallintakeskuksen tietää tästä. Mikäli liikennevaloille ei tehdä poikkeusjärjestelyjä tällaisessa tilanteessa saattaa liikenne ruuhkautua erittäin pahastikin jos esimerkiksi kääntyvä kaista ei ole käytössä, mutta nuolivalo on.

Sovittiin, että luvista tiedottaminen on kadunpidon käsittelijän harkinnan varassa, mutta mieluummin tiedotetaan herkemmin pienemmistäkin töistä, jolloin tärkeää tietoa ei ainakaan jää liikenteenhallintakeskukselle saamatta.

3.2.3 ELY-keskus

ELY-keskuksen kanssa on käyty keskustelua ilmoitusmenettelyn kehittämisestä ja ollaan tultu siihen tulokseen, että Pirkanmaan ELY-keskukselle tulisi ilmoittaa tulevaisuudessa erikoiskuljetusreiteillä tapahtuvista töistä. ELY-keskukselle ei ole vielä luotu tunnuksia, joilla he pääsisivät Lupapisteeseen, mutta sellainen tullaan varmasti lähitulevaisuudessa luomaan.

4 MATTI-JÄRJESTELMÄ

Tässä luvussa käsitellään Vantaan kaupungin tulevaa ja työn alla olevaa taustajärjestelmää. Luvussa on käytetty lähteinä Vantaan kaupungin sisäisestä verkosta löytyvää materiaalia MATTI-järjestelmästä, sekä Jukka Anttilan, joka on hankkeessa mukana päävastuullisena määrittelijänä, kanssa pidettyjä palavereita, joissa hanketta on käsitelty.

4.1 Sisältö

Vantaan kaupunki on tehnyt strategialuonnoksen vuosille 2017 – 2025, jonka strategiset painopisteet ovat:

- Laadukas kaupunkiympäristö, arjen sujuvuus ja luonnonläheisyys
- Helsingin seudun yhteistyön keskeinen toimija ja uusien avautusten rohkea kokeilija
- Digitaaliset sovellutukset mahdollistavat uuden työnteon mallit ja paremman vuorovaikutuksen kumppaneiden, yritysten ja kansalaisten kanssa
- Yhteisen työn edelläkävijä ja paremman kaupunkiympäristön haluttu työpaikka.

Strategialuonnoksen ”innostava visio” on: ”Kestävän kehityksen Vantaa on vuonna 2025 Helsingin seudun vetovoimainen, kansainvälisesti arvostettu lentokenttäkaupunki”. Tätä strategiaa pyritään omalta osaltaan edesauttamaan työn alla olevalla MATTI-järjestelmällä. (Vantaan kaupunki 2016)

MATTI-järjestelmä on Vantaan kaupungin maankäytön toimialan tuleva taustajärjestelmä, joka perustuu paikkatietoon. ”MATTI” on lyhenne sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä. Tulevan järjestelmän tarkoituksena on helpottaa työskentelyä ja parantaa vuorovaikutusta koko maankäytön toimialalla. Tiedon saatavuus ja avoimuus lisääntyvät huomattavasti, hakemusten käsittely nopeutuu ja manuaalinen työ vähenee, kun tietoa tarvitsee kirjata enää vain yhteen paikkaan. Tällä hetkellä Vantaan kaupungilla on kymmeniä eri järjestelmiä, jotka tuleva taustajärjestelmä tulee korvaamaan. Esimerkiksi tällä hetkellä käytössä olevat MapInfo ja Microstation korvautuvat Novapointin infran suunnittelun sovelluksilla.

Hanke kilpailutettiin vuosina 2015 – 2016 neuvottelumenettelyllä ennalta tehtyjen, alustavien määrittelyjen pohjalta. Toimittajaksi valittiin Esri-ryhmittymä, joka koostuu Esri Finland Oy:stä, joka on hankkeen kokonaisvastuullinen toimija, sekä M-Files Oy, joka vastaa toiminnanohjauksesta. Alihankkijoina heillä on Nebula Oy, joka vastaa käyttöpalveluista, sekä Vianova Systems Oy, joka vastaa infran suunnitteluohjelmistosta. (Anttila 2017)

Kuva 23 Toimittaja ja tuotteet (Vantaan kaupunki 2016)

MATTI-järjestelmä tulee sisältämään maankäytön suunnittelun ja kuntateknisen infrastruktuurin koko elinkaaren hallinnan yleiskaavoituksesta julkisen kaupunkitilan ylläpitoon ja lupien valvontaan. Tiedot kaavoituksesta, suunnittelusta ja rakentamisesta ylläpitoon saakka tulevat muodostamaan digitaalisesti hallittavan, paikkatietoon perustuvan kokonaisuuden. Järjestelmän pohjana tulee olemaan 3D-kartta josta tietoa on

helppo selata. Kartan on tarkoitus tulla toimimaan hieman samalla periaatteella, kuin Vampatti-kartat toimivat tällä hetkellä, eli eri karttatasoja voi itse valita tarpeen mukaan päälle, jolloin järjestelmä on sujuvampi. (Vantaan kaupunki 2016; Anttila 2017)

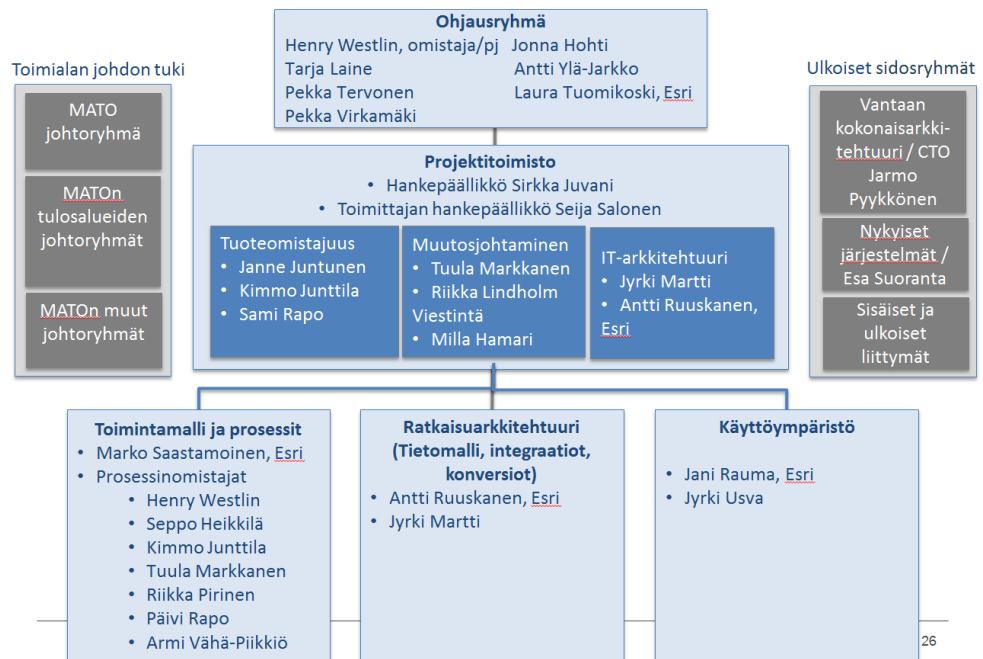
Kuva 24 ArcGIS:n sivuilta löytyvä 3D-kaupunkimalli (Esri 2016)

MATTI tulee ”keskustelemaan” sekä Lupapisteen, että Astan kanssa, mikä tarkoittaa että Lupapisteseen syötettyä tietoa siirtyy automaattisesti MATTI-järjestelmään ja toisin päin. Myös Astaan tehdyistä päätöksistä siirtyy tietoa MATTI:iin, jolloin tietoa voidaan katsoa suoraan taustajärjestelmästä. MATTI ei siis tule korvaamaan Lupapistettä, eikä Astaa, vaan järjestelmä tulee näiden tueksi. (Anttila 2017)

4.2 Hankkeen organisaatio

MATTI on Vantaan kaupungille erittäin suuri sijoitus. Se sitoo suuren määrän ihmisiä noin kolmeksi vuodeksi kehittämään hanketta ja se maksaa Vantaalle noin kaksitoista miljoonaa euroa. Näin suuren hankkeen toteuttamiseen tarvitaan paljon ihmisiä ja toteuttamista varten on koottu eri alojen asiantuntijoista erilaisia työryhmiä. Hankkeen organisaation ohjausryhmään kuuluu Vantaan kaupungininsinööri, rakennusvalvontajohtaja, kaupunkisuunnittelujohtaja, talous- ja hallintojohtaja, tietohallintojohtaja, kaupungingeodeetti, sekä Esrin edustaja. (Vantaan kaupunki 2016)

Hankkeelle on luotu myös esimerkiksi ryhmä muutosjohtamista varten. Tämän ryhmän tarkoituksena on kannustaa ja helpottaa työntekijöiden oloa muuttuvassa työympäristössä. On ymmärrettävää, että ihmisellä, joka on tehnyt samaa työtä jo useita vuosia ja on tottunut omiin toimintatapoihinsa, voi olla vaikea hyväksyä ja ottaa vastaan uusia toimintamalleja. Etenkin tällaisten ihmisten opastaminen ja kannustaminen on tärkeää, näin suuren muutoksen aikana (Vantaan kaupunki 2016)

Kuva 25 MATTI-hankkeen organisaatio (Vantaan kaupunki 2016)

Hankkeelle on osoitettu noin kolmekymmentä niin sanottua muutosagenttia, jotka ovat mukana hankkeen edistämisessä ja toteuttamisessa. Muutosagentteja on kuntatekniikan keskukselta, kaupunkisuunnittelusta, tilakeskuksesta, yrityspalveluista, rakennusvalvonnasta, ympäristökeskuksesta ja talous-, ja hallintapalveluista. Muutosagenttien tehtävänä on viestiä hankkeesta oman alueen johtoryhmälle ja henkilöstölle, sekä välittää omalta alueelta hankittua tietoa MATTI-hankkeen johdolle. Muutosagentit osallistuvat myös hankkeen käyttöönoton tehtäviin, kuten koulutuksiin. (Vantaan kaupunki 2016)

4.3 Tavoitteet

MATTI-hankkeen tavoitteena on, että tulevaisuudessa kaupungin asukkaat ja muut toimijat voivat paremmin osallistua yhdessä viranomaisten kanssa kaupungin suunnitteluun, sekä tiedon tuottamiseen avoimen, virtuaalisen kaupunkimallin avulla. Hankkeella tavoitellaan myös kaupungin sisäisen toiminnan tehostamista ja taloudellisia hyötyjä. (Vantaan kaupunki 2016)

MATTI-järjestelmän arvioituja hyötyjä yhteistyön kuntalaisten, sekä ulkoisten sidosryhmien ja kaupungin välillä ovat tiedon saatavuuden parantuminen, vuorovaikutuksen ja avoimuuden parantuminen kaupungin ja kuntalaisten välillä, sekä hakemusten käsittelyn nopeutuminen. Kaupungin sisäisen tehokkuuden kannalta on arvioitu, että aikaa tulee säästymään ja työtehtävistä tulee mielekkäämpiä, kun tiedon laatu ja saatavuus parantuu ja manuaalinen työ vähenee. (Vantaan kaupunki 2016)

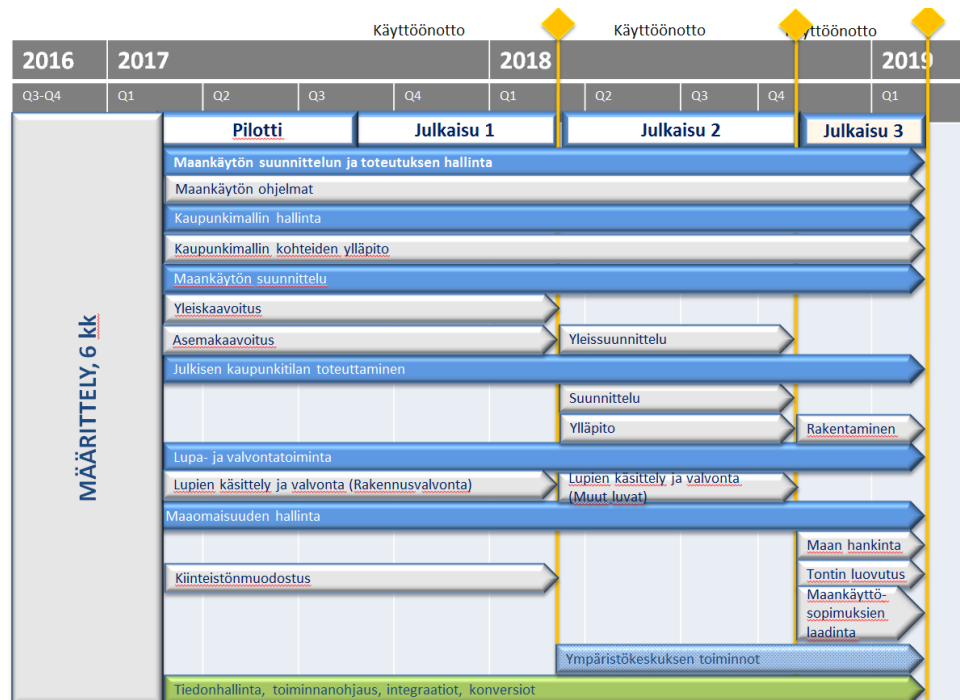
4.4 Aikataulu

Hankkeen alustava määrittely aloitettiin vuonna 2015, jonka jälkeen se kilpailutettiin. Kun toimittaja oli valittu, tehtiin hankintapäätös kesäkuussa 2016, jonka jälkeen alkoi järjestelmän todellinen määrittely. Määrittelyprosessin aikana tehtiin hankkeelle erilaisia vaatimuksia ja toiveita, joita järjestelmältä odotetaan. Eri toimialojen asiantuntijat toivat esille omista näkökulmistaan, mitä järjestelmältä vaaditaan, jotta kokonaisuus saataisiin kaikin puolin toimivaksi. Tämä määrittelyvaihe kesti noin puoli vuotta ja päättyi aikataulussa helmikuun lopussa 2017. (Vantaan kaupunki 2016)

Pilotin käyttöönotto aloitettiin vuoden 2017 alussa ja se jatkui vuoden 2017 elokuun loppuun. Pilotin sisältönä oli:

- Yleiskaavoituksen toteutus
- Maankäytön suunnittelun ja toteutuksen hallinnan prosessien tarkentaminen kokonaisuudessaan sekä toteutus yleiskaavoituksen osalta
- Kaupunkimallin hallinnan toteutus yleiskaavoituksen osalta.

Tämän jälkeen järjestelmä otetaan vaiheittain käyttöön koko toimialalla. Lupien käsittelyyn ja valvontaan MATTI tulee käyttöön vuoden 2018 alkupuolella. (Vantaan kaupunki 2016)

Kuva 26 Kokonaistoimituksen alustava aikataulu (Vantaan kaupunki 2016)

Vuoden 2018 alussa nykyisistä ohjelmista aletaan luopua hallitusti ja vähitellen. Vuoden 2019 alussa MATTI-järjestelmän tulisi olla täysin käytössä ja vanhojen ohjelmien poissa käytöstä. (Vantaan kaupunki 2016)

Julkaisu 1 Q1/2018	Julkaisu 2 Q4/2018	Julkaisu 3 Q1/2019	Scopen ulkopuolella
Facta (pl. Väestötiedot) SitoGIS & GeoBas ProjectWise Käyttö vähenee: Microstation Stella MapInfo	Stella Liisu Terra KeyPro Katutietojärjestelmä Access XML katurekisteri Vire Käyttö vähenee: Microstation MapInfo	Geoweb Publisher ProConcept Käyttö vähenee: Microstation MapInfo	SpatialWeb Luonto Arska TerraScan TerraModeler 3D Win Espa Tarkastaja FME ArcGIS ReittiGIS SilvaGIS->ForestKit

Kuva 27 Nykyisten ohjelmien poistumisaikataulu (Vantaan kaupunki 2016)

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vantaan lupakäsittely on ottanut suuren harppauksen eteenpäin sähköistymisen myötä. Lupien käsittely on nopeutunut ja manuaalinen työ on vähentynyt huomattavasti. Vaikka lupien käsittelyn toimintatavat muuttuvat ja kehittyvät ajoittain edelleen jonkin verran, ovat käytännöt pääsääntöisesti jo melko selkeät ja vakiintuneet.

Tällä hetkellä suurin ongelma ja puute lupien käsittelyssä on taustajärjestelmän puute. Ongelma tulee kuitenkin korjaantumaan lähitulevaisuudessa, MATTI-hankkeen myötä. Hankkeen myötä yhteydenpito kolmansiiin osapuoliin saattaa tulla myös muuttumaan jonkin verran, mutta yhteistyötä tullaan jatkossa kehittämään joka tapauksessa mahdollisimman paljon.

MATTI-hanke on erittäin mittava ja on tuottanut suuren määrän työtä. Hanke tulee tuottamaan työtä vielä valmistumisen jälkeenkin, kun henkilöstö alkaa sopeutumaan uuteen järjestelmään ja uusiin toimintatapoihin aletaan kouluttautumaan ja totuttelemaan.

LÄHTEET

Anttila, J. (2017) Juhan lopputyö. Palaveri tekijän lopputyötä koskien. 10.7.2017, Kielotie 13, Vantaa

Asta (2017). Asta. Haettu 10.7.2017 osoitteesta
<https://asta.vantaa.fi/TWeb/>
[Vantaan kaupungin intranet]

Esri (2016) Kannelmäen kaavavisualisointi. Haettu 15.8.2017 osoitteesta
<https://www.arcgis.com/apps/CEWebViewer/viewer.html?3dWebScene=feb0cfeab39440c4987f9064e4b5f09c>

Horstia, A. (2017) VL:MATTI. Sähköpostiviesti tekijälle 10.7.2017

Koskela, J. (2017) Tekijän itse ottama kuva.

Microsoft (2017). Office365. Haettu 28.7.2017 osoitteesta
<https://vantaa.sharepoint.com/sites/tyotilat/Katualueluvat/Sivut/default.aspx>
[Vantaan kaupungin intranet]

Sito (2017) Vampatti-kartat. Haettu 16.6.2017 osoitteesta
<https://vampatti.vantaa.fi/>
[Vantaan kaupungin intranet]

Solita (2017). Lupapiste. Haettu 14.6.2017 osoitteesta
<https://www.lupapiste.fi/>

Vantaan kaupunki (2016). MATTI Maankäytön Toimintamalli ja Tietojärjestelmä Kickoff. MATTI-hankkeen kickoff-tilaisuudessa esitetty PowerPoint-esitys. 20.9.2016 Tikkurilan seurakunnan auditorio.
[Vantaan kaupungin intranet]

Vantaan kaupunki (n.d.). Matti – Virtuaalinen ja vuorovaikutteinen Vantaa vuonna 2020. Haettu 20.7.2017 osoitteesta
http://avain.vantaa.fi/toimialat/konserni-_ja_asukaspalvelut/tietohallinnon_palvelukeskus/ict-hankkeet/kaynnissa_olevat_ict-projektit/matti
[Vantaan kaupungin intranet]